

KAUNO APYLINKĖS TEISMAS

NUTARTIS

2023-10-04

Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų ikiteisminio tyrimo teisėja Sigita Kazlauskienė, teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjusi Eduardo Vaitkaus skundą dėl Kauno apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus vyriausiojo prokuroro Vitoldo Guliavičiaus 2023 m. rugsėjo 22 d. nutarimo tyrimo medžiagoje Nr. M-2-03-00446-23,

n u s t a t ė :

Kauno apylinkės teismo Kauno rūmuose gautas Eduardo Vaitkaus (toliau ir pareiškėjas) skundas, kuriuo prašoma panaikinti Kauno apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus vyriausiojo prokuroro Vitoldo Guliavičiaus 2023 m. rugsėjo 22 d. nutarimą atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą (toliau ir skundžiamas nutarimas).

Skunde nurodoma, kad skundžiamas nutarimas visiškai nemotyvuotas, atmetas formaliais pagrindais, neįsigilinus į faktines aplinkybes. Pareiškėjo teigimu Europos Sąjunga (toliau ir ES) nėra tarptautinė ekonominė ar politinė organizacija, o yra valstybių sąjunga, kurioje centrinė valdžia ir valstybės narės pasidalina suvereniteto kompetencijas tarpusavio sutartimis. Tai patvirtina ir viešai skelbiamos Europos Sąjungos sutartys. Lietuvos Respublika yra atidavusi Europos Sąjungos išimtinėi kompetencijai ne tik savo užsienio politikos, pinigų emitavimo ir naudojimo, bet ir kompetencijas kitose srityse. ES priima valstybėms narėms privalomus įstatymus (direktyvas, įstatyminius aktus ir nutarimus) teisingumo ir vidaus reikalų srityse, taip pat formuoja bendrą politiką prekybos, žemės ūkio, žvejybos ir regioninio vystymosi srityse, o būdama tarptautinės viešosios teisės subjektu turi įgaliojimus dalyvauti tarptautiniuose santykiuose ir sudaryti tarptautines sutartis, formuoja bendrą užsienio ir saugumo politiką, numato užsienio ir gynybos politikos derinimą. Todėl, pareiškėjo manymu, stojant į Europos Sąjungą Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą dokumentai (Aktas ir kiti), kurie 2003 m. gegužės 10-11 d. jau buvo pasirašyti, privalėjo būti pateikti Tautos referendumui, kuriame tauta turėjo balsuoti dėl Lietuvos Respublikos Prezidento, Ministro Pirmininko ir užsienio reikalų ministro pasirašytų Lietuvos Respublikos stojimo į Europos Sąjungą teisės aktų. Už šiuos teisės aktus, kaip ir už 1992 m. spalio 25 d. priimtą Lietuvos Respublikos Konstituciją (toliau ir Konstitucija) ar už 1991 m. vasario 9 d. plebiscite priimtą Konstitucinį įstatymą „Dėl Lietuvos valstybės“, privalėjo balsuoti referendume ir už tai atiduoti 3/4 visų balsavimo teisę turinčių piliečių balsų, tačiau, pareiškėjo teigimu, tai neįvyko.

Pasak pareiškėją, prokuroras skundžiamu nutarimu patvirtino, kad Lietuvos Respublikos Konstitucija dėl 2003 m. gegužės 10-11 d. vykusio referendumo nebuvo pakeista, tačiau, pareiškėjo teigimu, pažeidžiant Konstituciją Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų registre skelbiamas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 150 straipsnyje padarytas priedas, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos sudedamąja dalimi yra ir „2004 m. liepos 13 d. Konstitucinis aktas „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje“, yra neteisėtas, kadangi tauta nebalsavo referendume už šį 2004 m. liepos 13 d. Konstitucinį aktą (1991 m. spalio 25 d. balsavo už šio Konstitucijos straipsnio redakciją be šios dalies, o kitų referendumų dėl to nebuvo), todėl viešai skelbiamoje Lietuvos Respublikos Konstitucijos redakcijoje padarytas neteisėtas įrašas. Be to, pareiškėjo teigimu, Lietuvos Respublikos Konstitucija yra vientisas dokumentas, kurio viena dalis negali

prieštarauti kitai jos daliai. Tuo tarpu 2004 m. liepos 13 d. Konstitucinis aktas „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje“ prieštarauja kitai šio 150 straipsnio daliai - 1991 m. vasario 11 d. Konstituciniam įstatymui „Dėl Lietuvos valstybės“, kuris nustato, kad suvereniteto atidavimui būtinas 3/4 visų balsavimo teisę turinčių Lietuvos Respublikos piliečių pritarimas. Tokio pritarimo tauta nedavė, todėl prokuroras privalėjo ištirti atsakingų pareigūnų savavaldžiavimą.

Be to, skundžiamu nutarimu, pasak pareiškėją, prokuroras prieštarauja pats sau, nes Lietuvos Respublikos Konstitucijos 136 straipsnis nustato, kad Lietuvos Respublika dalyvauja tarptautinėse organizacijose, jeigu tai neprieštarauja Valstybės interesams ir jos nepriklausomybei. Kadangi Lietuvos Respublikos dalyvavimas Europos Sąjungoje prieštarauja mūsų valstybės nepriklausomybei, todėl ir prokuroro interpretacija, kad Lietuvos stojimas į Europos Sąjungą yra stojimas į tarptautinę organizaciją, neprieštaraujantis Lietuvos nepriklausomybei. Neteisėta Lietuvos Respublikos narystė Europos Sąjungoje tęsiasi iki šiol, todėl, pareiškėjo įsitikinimu, nėra pagrindo taikyti įstatymo senatį, nes tai tęstinis veiksmas, kuris tęsiamas iki šiol.

Skundo nagrinėjimui buvo susipažinta su Integruotoje baudžiamojo proceso sistemoje (IBPS) esančiais tyrimo medžiagos Nr. M-2-03-00446-23, pagal kurią atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą, duomenimis.

Iš tyrimo medžiagos nustatyta, kad Kauno apygardos prokuratūroje gautas Eduardo Vaitkaus pareiškimas (reg. Nr. AP-24196) dėl įstojimo į Europos Sąjungą teisėtumo. Pareiškime nurodoma, kad Lietuvai stojant į Europos Sąjungą, buvo nuspręsta atsisakyti dalies Lietuvos Respublikos nepriklausomybės, nes kai kurie ES teisės aktai ir įstatymų formuluotės privalomai turės būti perkeltos (įtrauktos) į nacionalinę teisę. Referendumas dėl Lietuvos stojimo į ES vyko 2003 m. gegužės 10-11 d. Referendume dalyvavo 63,37 procentai Lietuvos gyventojų, turinčių teisę balsuoti. Teigiamai („už“) pasisakė - 91,07 proc. balsavusiųjų, tai yra 57,71 proc. nuo turinčių balsavimo teisę. Referendumas dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje įvyko, bet Konstitucijos 148 straipsnyje numatyta tvarka, Lietuvos žmonės referendume nepritarė Lietuvos įstojimui į Europos Sąjungą, nes pritrūko 17,29 proc. balsų „už“ įstojimą į Europos Sąjungą. Konstitucijos 148 straipsnis reikalavo, kad stojimui į ES pritarę 75 proc. Lietuvos gyventojų, turinčių balsavimo teisę, ir tik tada būtų teigiamai išreikšta Lietuvos žmonių valia stojimui į Europos Sąjungą. Pareiškime teigiama, kad Lietuvą administruojantys asmenys sulaužė Konstituciją ir paskelbė, kad Lietuva prisijungia prie ES. Šie asmenys nusizengė Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau ir BK) 123 straipsniui, todėl pareiškėjas prašo pradėti ikiteisminį tyrimą ir patraukti baudžiamojon atsakomybėn atsakingus asmenis.

Kauno apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus vyriausiasis prokuroras V. Guliavičius 2023 m. rugsėjo 22 d. nutarimu atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau ir BPK) 3 straipsnio 1 dalies 2 punktu, motyvuodamas tuo, jog pareiškėjo nurodyti faktai yra akivaizdžiai neteisingi, nes Konstitucijos 148 straipsnis reglamentuoja valstybės valdymo formos keitimą, o ne stojimo į tarptautines ekonomines ar politines bendrijas procedūras. Be to, vyriausiasis prokuroras pažymėjo, kad BK 95 straipsnio 1 dalies 1 punkto d papunktyje (2003 m. gegužės 1 d. redakcija), nurodyta, kad asmeniui, padariusiam nusikalstamą veiką, negali būti priimtas apkaltinamasis nuosprendis, jeigu praėję dešimt metų, kai buvo padarytas sunkus nusikaltimas, todėl dėl 2003 metais galimai padarytos nusikalstamos veikos, 2013 m. suėjo baudžiamosios atsakomybės senaties terminas. Nesutikdamas su šiuo vyriausiojo prokuroro nutarimu, pareiškėjas pateikė skundą ikiteisminio tyrimo teisėjui.

Skundas atmestinas.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekse 168 straipsnio 5 dalies pagrindu ikiteisminio tyrimo teisėjas, gavęs asmens skundą dėl prokuroro nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą ar prokuroro nutarimo nepanaikinti nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą,

privalo patikrinti jo teisėtumą ir išdėstyti motyvuotas išvadas dėl skundo bei priimto procesinio sprendimo esmės, tačiau pažymėtina, kad to nereikia suprasti kaip reikalavimo pateikti detalią atsakymą į kiekvieną skundo argumentą, jei tai neturi esminės reikšmės sprendimo teisėtumo vertinimui. Ikiteisminio tyrimo teisėjas patikrina nutarimo pagrįstumą, neviršydamas skundo ribų, o teisėtumą visoje jo apimtyje.

Baudžiamojo proceso paskirtis yra ginant žmogaus ir piliečio teises bei laisves, visuomenės ir valstybės interesus, greitai, išsamiai atskleisti nusikalstamas veikas ir tinkamai pritaikyti įstatymą, kad nusikalstamą veiką padaręs asmuo būtų teisingai nubaustas ir niekas nekaltas nebūtų nuteistas (BPK 1 straipsnio 1 dalis). BPK numatyta, jog pradėdant procesą turi būti įsitikinama, ar nėra aplinkybių, dėl kurių procesas negalimas, o tokios aplinkybės yra, kai iš gauto skundo, pareiškimo ar pranešimo turinio yra aiškiai suprantama, kad nurodyti faktai apie padarytą nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisingi ar yra aiškios BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės. Tokiu atveju, ikiteisminis tyrimas nepradedamas, o pradėtas turi būti nutrauktas. Pažymėtina, kad proceso pradėjimas, nesant tam pagrindo, galėtų būti vertinamas kaip neleistas žmogaus teisių varžymas, bereikalingas lėšų ir proceso dalyvių laiko švaistymas, greito ir ekonomišką proceso principo, baudžiamojo proceso paskirties pažeidimas.

Susipažinus su pareiškėjo skundu, pateiktu teismui, pareiškimu, pateiktu prokuratūrai, bei vyriausiojo prokuroro nutarimu, matyti, kad iš esmės pareiškėjas teigia, kad Lietuvos Respublikos dalyvavimas Europos Sąjungoje prieštarauja Lietuvos Respublikos nepriklausomybei, nes Europos Sąjunga nėra tarptautinė ekonominė ar politinė organizacija, o yra valstybių sąjunga, kurioje centrinė valdžia ir valstybės narės pasidalina suvereniteto kompetencijas tarpusavio sutartimis, todėl pareiškėjo manymu Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. vasario 27 d. nutarimu Nr. IX-1350 „Dėl referendumo dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje paskelbimo“, paskelbtas privalomasis referendumas, Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos oficialiai paskelbti referendumo rezultatai bei 2004 m. gegužės 1 d. oficialiai įsigaliojusi 2003 m. balandžio 16 d. Atėnuose pasirašyta ir visų sutarties šalių ratifikuota stojimo į ES sutartis, yra neteisėti. Be to, atitinkamai buvo papildytas Lietuvos Respublikos Konstitucijos 150 straipsnis – „2004 m. liepos 13 d. Konstitucinis aktas „Dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje“, todėl šiuo atveju sutiktina su vyriausiojo prokuroro nutarimo argumentu - pareiškėjo nurodyti faktai yra akivaizdžiai neteisingi.

Kaip matyti iš Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. vasario 27 d. nutarimo Nr. IX-1350 „Dėl referendumo dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje paskelbimo“, referendumas organizuotas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9 straipsniu – svarbiausi Valstybės bei Tautos gyvenimo klausimai sprendžiami referendumu, kurį skelbia Seimas, bei Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 4, 9 ir 15 straipsniais. Referendumo įstatymo (2003 m. vasario 7 d. 2007 m. birželio 30 d. suvestinė redakcija) straipsnio 1 ir 5 dalyse numatyta, kad privalomasis referendumas laikomas įvykusi, jeigu jame dalyvavo daugiau kaip pusė piliečių, turinčių rinkimų teisę ir įrašytų į rinkėjų sąrašus, bei sprendimas šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 5 punkte (dėl Lietuvos Respublikos dalyvavimo tarptautinėse organizacijose, jeigu šis dalyvavimas yra susijęs su Lietuvos valstybės organų kompetencijos daliniu perdavimu tarptautinių organizacijų institucijoms ar jų jurisdikcijai) numatytais klausimais yra laikomas priimtu, jeigu tam pritarė daugiau kaip pusė referendumo dalyvavusių piliečių. Iš aukščiau paminėtų įstatymų nuostatų matyti, kad privalomasis referendumas organizuotas nepažeidžiant jokių Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatų, referendumo dėl Lietuvos Respublikos narystės Europos Sąjungoje dalyvavo 63,37 proc. Lietuvos gyventojų, turinčių teisę balsuoti, teigiamai („už“) pasisakė - 91,07 proc. balsavusiųjų, tai yra 57,71 proc. nuo turinčių balsavimo teisę, todėl referendumas buvo paskelbtas įvykusi, 6io referensumo rezultatai teisme įstatymo nustatyta tvarka nenuginčyti.

Pažymėtina, kad nuo 2004 m. gegužės 1 d. Lietuva kartu su kitomis Vidurio ir Rytų Europos valstybėmis, oficialiai tapo ES valstybėmis narėmis. Unikali ekonominė ir politinė, šiuo metu jau 28 valstybes nares vienijanti Sąjunga užtikrina taiką, demokratiją ir gerovę didžiajai Europos žemyno daliai. Narystė ES sustiprino Lietuvos saugumą ir padėjo įtvirtinti europietiškas vertybes – demokratiją, teisės viršenybės principą, pagarbą žmogaus teisėms ir asmens laisvėms, stipriai prisidėjo prie Lietuvos ekonomikos modernizavimo, ūkio konkurencingumo, patikimos verslui ir geresnės investicinės aplinkos kūrimo. Buvimas bendroje 500 mln. vartotojų ES vidaus rinkoje yra vienas svarbiausių Lietuvos ekonomikos augimo veiksnių. Ženkli ES finansinė parama padeda modernizuoti Lietuvos infrastruktūrą, didinti Lietuvos ūkio konkurencingumą, plėtoti mokslą ir inovacijas, saugoti kultūros paveldą. ES politinės ir finansinės paramos dėka Lietuvai pavyko gerokai sustiprinti savo energetinį saugumą. Narystė ES sudarė galimybes Lietuvai įstoti į Šengeno erdvę, kurioje įgyvendintas laisvo asmenų judėjimo principas. Nuo 2015 m. sausio 1 d. Lietuvoje įvedus ES bendrą valiutą eurą Lietuva tapo visateise Ekonominės ir pinigų sąjungos nare. Todėl akivaizdu, kad Europos Sąjunga yra tarptautinė ekonominė, politinė organizacija, kuri niekaip nepažeidžia Lietuvos Respublikos nepriklausomybės, atvirkščiai Lietuva jau nuo 1990 m. kovo 11 d. aktyviai siekė tapti šios tarptautinės organizacijos pilnaverte nare. Dar gerokai iki stojimo sutarties pasirašymo, Lietuva tvirtai apsisprendė stojimo į Europos Sąjungą klausimą pateikti visuotiniam Lietuvos Respublikos piliečių referendumui, todėl netrukus po stojimo sutarties pasirašymo, 2003 m. gegužės 10–11 d. Lietuvoje surengtas visuotinis referendumas, kuriame dalyvavo daugiau kaip 63 proc. balso teisę turinčių piliečių, iš kurių daugiau kaip 91 proc. pritarė Lietuvos narystei Europos Sąjungoje.

Iš pareiškėjo skundo matyti, kad pateikiama, pareiškėjo manymu, faktinė informacija paremta išskirtinai jo subjektyviu galimu nusikalstamos veikos buvimu ir situacijos įvertinimu, nepateikiant jokių objektyvių aplinkybių rodančių, jog buvo įvykdyta nusikalstama veika, todėl atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, darytina išvada, kad Kauno apygardos prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo skyriaus vyriausiojo prokuroro V. Gulavičiaus 2023 m. rugsėjo 22 d. nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą yra pagrįstas ir teisėtas, paliktinas galioti, Eduardo Vaitkaus skundas atmestinas.

Ikiteisminio tyrimo teisėja, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 168 straipsnio 5 dalimi, 173 straipsniu, 440 straipsniu,

n u t a r ė :

Eduardo Vaitkaus skundą atmesti.

Nutartis gali būti skundžiama per 7 dienas nuo jos gavimo dienos Kauno apygardos teismui per Kauno apylinkės teismo Kauno rūmus.

Teisėjas (-a)

Sigita Kazlauskienė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kauno apylinkės teismo Kauno rūmai 302942349, Laisvės al. 103, Kaunas
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Posėdžio nutartis, skundžiama teismui
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-10-04 Nr. IBPS-V-2698268-23
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Sigita Kazlauskienė, Teisėjas(a), Kauno apylinkės teismo Kauno rūmai
Sertifikatas išduotas	SIGITA KAZLAUSKIENĖ, Kauno apylinkės teismo Kauno rūmai, Nacionalinė teismų administracija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-10-04 10:08:05 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-10-04 10:08:13 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-04-28 08:52:44 – 2024-04-27 08:52:44
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-02-28 14:20:39 iki 2025-02-27 14:20:39. Veiksmą atliko 2023-10-04 10:08:14 (GMT+03:00) Informatikos ir ryšių departamentas prie LR vidaus reikalų ministerijos
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	IBPS sistema, versija 1.3.19
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-10-04 14:58:25)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	Nuorašą suformavo IBPS sistema 2023-10-04 14:58:25 Teismo posėdžių sekretorius Loreta Dosinienė
Medžiagos Nr.	M-2-03-00446-23